

Informacja o ustawie z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Prawo konsularne

Celem ustawy jest wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, umożliwiających wydawanie przez polskich konsulów ujednoliconego unijnego tymczasowego dokumentu podróży (dalej: unijny TDP). Zmiany wynikają z konieczności wdrożenia przez Polskę dwóch dyrektyw:

1. dyrektywy Rady (UE) 2019/997 z dnia 18 czerwca 2019 r. ustanawiającej unijny tymczasowy dokument podróży oraz uchylającej decyzję 96/409/WPZiB (dalej: dyrektywa 2019/997), oraz
2. dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2024/1986 z dnia 6 maja 2024 r. zmieniającej dyrektywę Rady (UE) 2019/997 w odniesieniu do pola przeznaczonego do odczytu maszynowego w unijnym tymczasowym dokumencie podróży (dalej: dyrektywa 2024/1986).

Obecnie polscy konsulowie (tak samo jak konsulowie innych państw członkowskich UE) wydają tymczasowy dokument podróży (TDP) na podstawie decyzji 96/409/WPZiB w sprawie ustanowienia tymczasowego dokumentu podróży. Decyzja ta zostanie uchylona wdrażaną dyrektywą 2019/997, która wprowadzi z dniem 9 grudnia 2025 r. unowocześniony i bezpieczniejszy w stosunku do dotychczasowego format unijnego TDP oraz ureguluje procedurę jego wydawania. Celem drugiej z wdrażanych dyrektyw – dyrektywy 2024/1986 – jest dostosowanie przepisów dyrektywy 2019/997 do postępu technicznego w zakresie międzynarodowych norm Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) odnoszących się do specyfikacji technicznych dotyczących jednolitej naklejki personalizacyjnej TDP.

Wydawanie nowego unijnego TDP (tak samo jak obecnie TDP) stanowić będzie jeden z rodzajów pomocy konsularnej, jakiej placówki dyplomatyczne i urzędy konsularne państw członkowskich mogą udzielać niereprezentowanym obywatelom UE w państwach trzecich (poza UE). Niereprezentowany obywatel UE to obywatel państwa członkowskiego UE, które nie ma na terytorium państwa przyjmującego, niebędącego państwem członkowskim UE, swojej ambasady ani konsulatu ustanowionych tam na stałe lub jeśli nie ma tam ambasady, konsulatu lub konsula honorowego, którzy mogą faktycznie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku.

Unijny TDP będzie, tak jak obecny TDP, dokumentem uprawniającym do odbycia podróży w jedną stronę, który umożliwia jego okazicielowi powrót do domu lub – w wyjątkowych przypadkach – do innego miejsca docelowego, w przypadku gdy nie ma on

dostępu do swoich zwykłych dokumentów podróży, na przykład z powodu ich kradzieży, zniszczenia lub zgubienia. Innym miejscem docelowym może być na przykład sąsiadujący lub podobnie blisko położony kraj, w którym państwo członkowskie obywatelstwa niereprezentowanego obywatela ma ambasadę lub konsulat. Unijny TDP będzie wydawany na wniosek obywatela, gdy państwo członkowskie udzielające pomocy niereprezentowanemu obywatelowi otrzyma potwierdzenie jego obywatelstwa i tożsamości od państwa członkowskiego obywatelstwa. Dokument będzie ważny przez wskazany w nim okres, co do zasady nie dłużej niż 15 dni od daty jego wydania.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 9 grudnia 2025 r.